

Prověření využitelnosti strategických surovin ve zlatohorském revíru

Vláda České republiky rozhodla v roce 2017 svým usnesením č. 713 o zapojení státního podniku DIAMO a České geologické služby, případně dalších státních subjektů, do plnění záměrů a cílů státu v oblasti využití kritických superstrategických surovin Evropské unie a některých dalších surovin. Jedním z důležitých úkolů je prověřit využitelnost stávajících zásob strategických nerostných surovin. Mezi výčet strategických nerostných surovin nechybí ani zlato, jehož těžba má na našem území dlouhou historii a které bylo vždy spojeno s rozvojem a prosperitou v dané době. Po letech trvalého útlumu hornictví, od počátku devadesátých let minulého století je to po dlouhé době poprvé, co je umožněno nějaké organizaci v lokalitě Zlaté Hory provádět geologicko-průzkumné práce ve větším rozsahu. Tento fakt je umocněn tím, že práce budou realizovány v podzemí v prostoru bývalého a relativně nedávno zlikvidovaného rudného dolu.

Jedná se o finančně nákladné a odborně náročné práce vyžadující mobilizaci všech odborných profesionálů dosud pracujících ve státním podniku DIAMO a schopných vložit svoje znalosti a čas do tak náročného projektu. Samozřejmě se v této fázi rozvoje průzkumných aktivit neobejdeme bez spolupráce se specializovanými firmami a vědeckými pracovišti v České republice, ale i v zahraničí. Těžště všech prováděných činností je na nově zřízeném odboru hornictví s. p. DIAMO a řadě odborných útvarů o. z. GEAM Dolní Rožinka.

Tento článek, který si vzal za úkol podat základní informace o dlouhé historii těžby v oblasti Zlatých Hor a současných aktivitách státního podniku v této oblasti, je prvním ze série, kterými vás budeme informovat o průběžném dění na lokalitě. V současnosti se ve Zlatých Horách rozjíždí aktivity, ke kterým lze

ského zřízení Československé republiky po konci 2. sv. války byl v souvislosti se snahou o surovinovou soběstačnost zahájen masivní geologický průzkum na celém území a v roce 1952 se Zlaté Hory dostaly opět do hledáčku státních geologicko-průzkumných organizací. Zlatohorský revír byl zkoumán jako možná surovinová základna pro československé hospodářství. Průzkum se soustředil zejména na rudy mědi, zinku, olova a především zlata. Vrtným a následně báňským průzkumem byla nalezena předchůdcům v hloubce skrytá masivní ložiska měděné rudy Zlaté hory – jih a Zlaté hory – Hornické skály, která zde byla do 90. let těžena a zpracovávána v místní úpravě na flotační koncentráty, které byly zpracovávány v hutích Krompachy na Slovensku. Zájem o komplexní polymetalické rudy se zlatem na ložiscích Zlaté Hory – východ

Odkryté původní ústí úvodní úpadnice ÚÚ2401 ze 70. let minulého století s vyústěním lutnového tahu důlní ventilace

Hory přešel do likvidace, spočívající v demolici a odstranění povrchových objektů a následném zajištění a likvidaci hlavních důlních děl. Nicméně ve státní bilanci byly stále vedeny zbytkové zásoby zlata a zinku, které byly v rámci rebilance zásob v roce 2001 v režii Ministerstva životního prostředí a České geologické služby přehodnoceny jako nulové a ložisko Zlaté Hory – západ přestalo defakto existovat. Tento, z dnešního hlediska sporný, úřední akt nejen znehodnotil vynaloženou práci geologického průzkumu, ale především vymazání ložiska ze státní bilance znemožnilo případné dotěžení zbývajících zásob rud zlata a zinku v případě, že by se změnila situace na trhu. V reakci na měnící se dostupnost surovin na světových trzích zpracoval o. z. GEAM v roce 2015 studii k posouzení možnosti dotěžení zásob Au na ložisku Zlaté Hory – západ, která při tehdejších cenách zlata (1 150 USD za trojskou unci = cca 31,1 g) případnou těžbu vyhodnotila jako ztrátovou, nicméně v rámci této studie byly definovány

nomických zájmů státu v oblasti využití kritických superstrategických surovin Evropské unie a některých dalších surovin, státní podnik DIAMO zpracoval v roce 2019 Státní expertizu využitelnosti ložiska Zlaté Hory – západ. Výsledky výše uvedené státní expertizy podpořily, především s ohledem na současný vývoj ceny zlata na světových trzích, záměr státního podniku DIAMO dokončit geologický průzkum ložiska. Na základě doporučení České geologické služby státní podnik DIAMO požádal Ministerstvo životního prostředí o stanovení průzkumného území Zlaté Hory pro vyhledávání a průzkum výhradního ložiska se zaměřením na polymetalické rudy. Hlavní motivací je především dokončit geologický průzkum primárního ložiska ve světle nových geologicko-průzkumných metod zaměřených na přesné určení rozložených zásob v masivu Příčné hory a zároveň ověřit vývoj zrudnění v místech s nedostatečnou prozkoumaností. V rámci průzkumného území budou ověřeny také potenciál

úpravnických postupů, které budou zaměřeny na vytvoření rudních koncentrátů bez použití kyanidových metod. Dne 3. 2. 2020 nabylo právní moci rozhodnutí MŽP o stanovení průzkumného území Zlaté Hory. Během uplynulého roku byly zpracovány projekty geologických prací na primární ložisko a odkaliště, byla zpracována dokumentace pro povolení hornické činnosti a díky zahrnutí v minulosti nepoužitých 15 průzkumných vrtů byl zpracován přepočtený počet zásob centrální části ložiska Zlaté Hory – západ, který byl ke konci roku 2020 odeslán na MŽP. Tento výpočet vyhledaných zásob potvrdil, že ložisko Zlaté Hory ještě neřeklo poslední slovo a existuje zde kvalifikovaný předpoklad nárůstu zásob zlata a zinku v prostoru bývalého ložiska Zlaté Hory – západ. V březnu 2021 byla zahájena hornická činnost spočívající v obnově přístupu do dolu pomocí úvodní úpadnice ÚÚ2401 a navazujících důlních chodeb, které nám umožní v podzemí nasadit vrtnou osádku a spolu s jádrovou důlní vrtnou soupravou dokončit

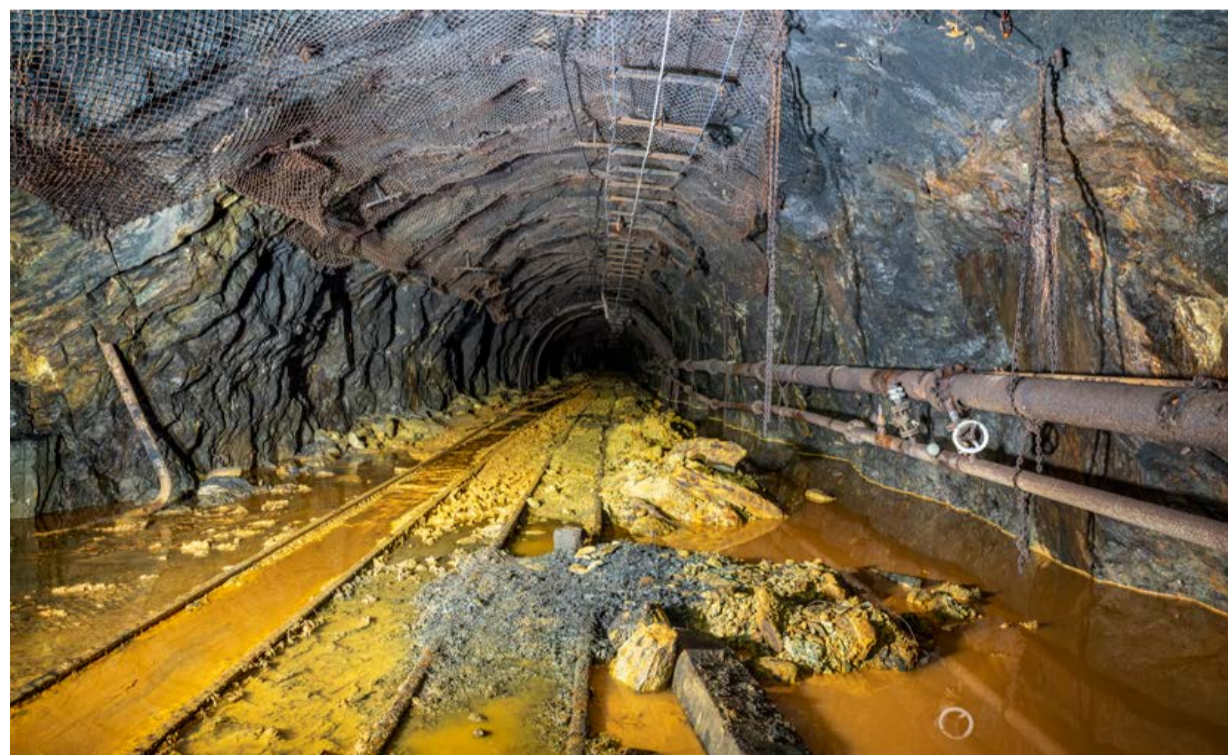
Odebírání zásyp v úpadnici ÚÚ2401

bez nadsázky doplnit, že je to po dlouhé době poprvé. Tímto bychom chtěli poděkovat, s přihlédnutím k výše uvedenému, za součinnost dalších důležitých odborných útvarů státního podniku, které se přímo na průzkumu ložiska ve Zlatých Horách nepodílí, ale bez jejich podpory by bylo jenom pomýšlení na úspěch v tak komplexním rozvojovém projektu státního podniku nemyšlitelné.

Trocha historie

Město Zlaté Hory, ležící na severovýchodě okresu Jeseník při hranicích s Polskem, je neodmyslitelně spjata s historickou těžbou zlata. Veřejnosti je známé jako významné poutní místo a turisticky atraktivní lokalita díky nedalekým rejtivským mokřinám. Neméně známé je mistrovství světa v rýžování zlata probíhající v prostředí místního zlatokopeckého skanzenu. Odborná veřejnost vnímá Zlaté Hory jako naše důležité polymetalické ložisko, které pro svůj význam bylo v 50. letech nazýváno „Československým Uralem“. Právě na místní historickou zkušenost s průzkumem a proběhlou těžbou chce státní podnik DIAMO, v souvislosti s usnesením vlády č. 713/2017, navázat v rámci stanoveného průzkumného území Zlaté Hory. Jako důsledek změny společen-

a především Zlaté Hory – západ byl po přerušení v 60. letech obnoven v roce 1977, kdy se geologický průzkum v moderním pojetí vrátil zpátky do prostoru historického Hackelberského zlatorudného ložiska na úbočí Příčné hory. V rámci tohoto průzkumu bylo odvrtno velké množství povrchových a podzemních vrtů a dále byla plánována poměrně ambiciózní báňská otvírka v rámci budovaného nového závodu, která měla zahrnovat hloubení několika těžních jam a otvírku ložiska až na plánované 12. patro, tedy zhruba 700 metrů pod úroveň terénu. Tento průzkum financovaný ze státních prostředků skončil v rámci změny společenských poměrů a zastavením státem dotovaného geologického průzkumu v roce 1989. Nicméně ložisko zlata Zlaté Hory – západ bylo předáno těžební organizaci a vzhledem k zásobám připraveným k těžbě byla tato těžba i přes všeobecný útlum rudného hornictví realizována. Těžba na ložisku skončila v roce 1994. Do té doby bylo vytěženo 643,67 kt rudy a z ní získáno 1 523 kg zlata. Jelikož pokračování těžby částečně ověřených zásob by si vyžádalo financování těžebního geologického průzkumu a investiční přípravu otvirkových důlních děl, byla těžba ukončena s vydobytím již v minulosti připravených zásob a důl Zlaté

Podložní chodba 3205 na 3. patře ložiska Zlaté Hory – západ, současný stav před obnovovacími pracemi

ekonomické scénáře, které případnou otvírku ložiska připouštěly, pokud by se cena zlata na světových trzích dostala nad hranici 1 400 USD za trojskou unci.

Současné dění

V souvislosti s Usnesením vlády č. 713 ze dne 11. října 2017 ke Zprávě o nutnosti zajištění eko-

ni zbytkové zásoby zlata uložené v úpravěnském odpadu v místním odkališti O3. Na odkališti proběhly v roce 2004 výzkumné práce České geologické služby, které pomocí několika vrtů indikovaly, že by zdejší uložené kaly mohly být nositeli zbytkového zrudnění. Na tuto otázku je nutné odpovědět spolu s novým návrhem šetrných

dílo našich předchůdců spočívající v kvalifikovaném geologickém průzkumu, který dá vládě ČR informaci o množství zásob zlata, zinku a případně dalších kovů v této části zlatohorského revíru.

Ing. Ladislav Pašek
vedoucí odboru hornictví, ŘSP,
Ing. Pavel Kolář
vedoucí oddělení geologie, ŘSP